

Civilutskottets betänkande 2019/20:CU16

Planering och byggande

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår de motionsförslag som behandlas i betänkandet. Motionsförslagen rör bl.a. vissa frågor om samhällsplanering, lov- och anmälningsplikt samt utformning av byggnader. Utskottet hänvisar främst till gällande rätt och pågående arbete.

I betänkandet finns en reservation (KD) och fyra särskilda yttranden (M, SD, C, V, KD, L).

Behandlade förslag

Cirka 160 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2019/20.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Samhällsplanering och biologisk mångfald	6
Planarbetet och beredskap i planeringsfrågor	9
Vissa frågor om lov- och anmälningsplikt	13
Frågor om utformning av byggnader	16
Krav och åtgärder som följer upp regelverket i PBL	22
Bullerdeklaration	26
Motioner som bereds förenklat	27
Reservation	29
Planarbetet och beredskap i planeringsfrågor, punkt 2 (KD)	29
Särskilda yttranden	30
1. Samhällsplanering och biologisk mångfald, punkt 1 (C)	30
2. Vissa frågor om lov- och anmälningsplikt, punkt 3 (C)	30
3. Frågor om utformning av byggnader, punkt 4 (C)	31
4. Motioner som bereds förenklat, punkt 7 (M, SD, C, V, KD, L)	32
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	33
Motioner från allmänna motionstiden 2019/20	33
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet	47

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Samhällsplanering och biologisk mångfald**

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:3107 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 46,

2019/20:3247 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 15 och

2019/20:3266 av Ola Johansson m.fl. (C) yrkande 27.

2. **Planarbetet och beredskap i planeringsfrågor**

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:3243 av Larry Söder m.fl. (KD) yrkandena 63, 64 och 66 samt

2019/20:3266 av Ola Johansson m.fl. (C) yrkandena 5 och 21.

Reservation (KD)

3. **Vissa frågor om lov- och anmälningsplikt**

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:905 av Peter Helander och Per Schöldberg (båda C),

2019/20:2106 av Erik Ottoson (M),

2019/20:2911 av Edward Riedl (M) och

2019/20:3266 av Ola Johansson m.fl. (C) yrkandena 2 och 4.

4. **Frågor om utformning av byggnader**

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:162 av Ola Johansson (C) yrkandena 1 och 2,

2019/20:187 av Rickard Nordin (C),

2019/20:916 av Per Schöldberg och Helena Lindahl (båda C) yrkandena 1 och 2,

2019/20:1819 av Sten Bergheden (M),

2019/20:3107 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 35 och

2019/20:3267 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 19.

5. **Krav och åtgärder som följer upp regelverket i PBL**

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:358 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 2 och

2019/20:1105 av Emma Hult (MP) yrkandena 2–4.

6. **Bullerdeklaration**

Riksdagen avslår motion

2019/20:2560 av Mats Green (M) yrkande 4.

7. **Motioner som bereds förenklat**

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 23 april 2020

På civilutskottets vägnar

Larry Söder

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Larry Söder (KD), Martina Johansson (C), Jon Thorbjörnson (V), Malin Danielsson (L), Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M), Niklas Wykman (M), Alexandra Völker (S), Anna Vikström (S), Annelie Karlsson (S), Ingela Nylund Watz (S), Jörgen Hellman (S), Karolina Skog (MP), David Lång (SD), Mattias Bäckström Johansson (SD) och Tobias Andersson (SD).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet ca 160 motionsyrkanden som väckts under allmänna motionstiden 2019/20 och som rör frågor om planering och byggande. Av dessa behandlas ca 130 yrkanden i förenklad ordning eftersom de tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Förslagen i motionerna finns i bilaga 1. I bilaga 2 finns en förteckning över de motionsförslag som behandlas i förenklad ordning.

Utskottets överväganden

Samhällsplanering och biologisk mångfald

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om biologisk mångfald i samhällsplaneringen. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående arbete. Jämför särskilt yttrande 1 (C).

Motionerna

I partimotion 2019/20:3107 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 46 anför motionärerna att åtgärder för att stärka den biologiska mångfalden måste integreras tydligare i stadsplaneringen och i kommunernas ansvar. Ytorna som det offentliga förfogar över ska användas på ett sätt som gynnar den biologiska mångfalden. Därför begär motionärerna ett tillkännagivande om att statliga myndigheter och kommuner i högre grad ska vara skyldiga att värna den biologiska mångfalden i sin infrastruktur och samhällsplanering. Motsvarande förslag läggs fram i kommittémotionerna 2019/20:3247 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 15 och 2019/20:3266 av Ola Johansson m.fl. (C) yrkande 27.

Bakgrund

Allmänt om hanteringen av klimataspekter i planeringsfrågor

Biologisk mångfald är variationsrikedomen bland levande organismer av alla ursprung. Begreppet innefattar mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem.

Samhällsplanering görs genom plansystemet enligt plan- och bygglagen (2010:900), förkortad PBL, som består av regionplan, översiktsplan, områdesbestämmelser och detaljplan (3 kap., 4 kap. och 7 kap.).

Vid all planläggning ska de allmänna och enskilda intressena i 2 kap. PBL beaktas. Hänsyn ska tas till bl.a. natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden (2 kap. 3 §). Frågor om miljö- och klimataspekter hanteras normalt inom ramen för kommunernas översiktsplanering som anger planläggningens övergripande inriktning för en längre tidsperiod och är vägledande när detaljplaner tas fram.

Internationella åtaganden, Sveriges klimatmål och miljö kvalitetsmål

För att uppfylla Sveriges åtaganden enligt FN:s ramkonvention om klimatförändringar har riksdagen beslutat om ett antal miljö kvalitetsmål. Ett

av miljö kvalitetsmålen är Begränsad klimatpåverkan. Detta mål innebär att halten av växthusgaser i atmosfären, i enlighet med FN:s ramkonvention om klimatförändringar, ska stabiliseras på en nivå som innebär att människors påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att bl.a. den biologiska mångfalden bevaras.

Ett annat miljö kvalitetsmål som riksdagen har beslutat om är God bebyggd miljö. Det innebär att städer, tätorter och bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö. Den bebyggda miljön ska medverka till en god regional och global miljö. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas. Målet syftar till att uppnå en hållbar utveckling i den bebyggda miljön där de ekologiska, sociala och ekonomiska aspekterna vägs in. Målet ska uppnås 2020. Målet har flera preciseringar som används för att förtydliga det och tydliggöra uppföljningsarbetet. Preciseringen hållbar samhällsplanering innebär att städer och tätorter samt sambandet mellan tätorter och landsbygd ska vara planerade utifrån ett sammanhållet och hållbart perspektiv på sociala, ekonomiska samt miljö- och hälsorelaterade frågor.

Preciseringen infrastruktur innebär att infrastruktur för energisystem, transporter, avfallshantering och vatten- och avloppsförsörjning ska vara integrerade i stadsplaneringen och i övrig fysisk planering samt att lokalisering och utformning av infrastrukturen ska vara anpassad till människors behov, för att minska resurs- och energianvändning samt klimatpåverkan, samtidigt som hänsyn ska tas till bl.a. natur- och kulturmiljö.

Vid FN:s toppmöte 2015 antog världens länder 17 globala hållbarhetsmål till 2030, den s.k. Agenda 2030. Mål 13, Bekämpa klimatförändringar, innebär att länderna ska vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser. Ett av delmålen handlar om att integrera klimatåtgärder i t.ex. planering på nationell nivå.

Mål 15, Ekosystem och biologisk mångfald, fastställer att biologisk mångfald är avgörande för jordens livsuppehållande system och anger att vår nuvarande och framtida välfärd vilar på denna grund. Enligt målet ska länderna därför skydda, återställa och främja bl.a. ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem samt hejda förlusten av biologisk mångfald. Målet innebär bl.a. att mänsklighetens behov av t.ex. energi och vatten ska tillgodoses utan att undergräva biologisk mångfald och genom att hållbart nyttja ekosystemtjänster och samtidigt minska utsläppen av växthusgaser.

Därutöver kan noteras att riksdagen 2017 beslutade om ett klimatpolitiskt ramverk som syftar till att skapa långsiktiga förutsättningar för en ambitiös och effektiv klimatomställning. Ramverket består av nationella klimatmål, en klimatlag och ett klimatpolitiskt råd.

Vidare anges i en sakpolitisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna från januari 2019 (fortsättningsvis kallad januariavtalet) att det klimatpolitiska ramverket står

fast, att all relevant lagstiftning som berör detta kommer att ses över samt att klimatmålen ska nås.

Boverkets vägledning

Boverket har på uppdrag av regeringen tagit fram en vägledning för översiktsplaneringen som ett led i arbetet med att nå miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö i de delar som handlar om hur översiktsplaneringen kan bidra till att nå bl.a. de nationella klimatmålen. Vägledningen innehåller exempel på hur kommunerna kan göra för att nå ett ökat klimatfokus i översiktsplaneringen. Den är tänkt att vara till stöd för personer som arbetar med översiktsplanering och frågor om bl.a. miljö eller andra frågor med koppling till den fysiska planeringen. Den kan även vara till stöd för länsstyrelserna i rollen som samrådspart till kommunerna.

Pågående arbete

Regeringen beslutade i december 2019 kommittédirektiv om en översyn av relevant lagstiftning för att uppnå Sveriges klimatmål (dir. 2019:101). Kommittédirektiven bygger på januariavtalet som nämns ovan.

Enligt direktiven ska en särskild utredare se över all relevant svensk lagstiftning så att det klimatpolitiska ramverket får genomslag. Syftet med översynen är att skapa bättre förutsättningar för att Sveriges klimatmål ska kunna nås.

Utredaren ska bl.a.

- se över hur miljöbalken kan anpassas för att utgöra ett effektivt verktyg för att nå klimatmålen
- identifiera annan relevant lagstiftning som kan ha betydelse för att nå klimatmålen
- redovisa på vilket sätt lagstiftningen är relevant för möjligheterna att nå klimatmålen
- prioritera lagstiftningarna utifrån förutsättningar att bidra till att dessa mål nås på ett kostnadseffektivt sätt
- se över denna lagstiftning så att det klimatpolitiska ramverket får genomslag
- lämna nödvändiga författningsförslag
- redovisa eventuella ytterligare utredningsbehov.

Uppdraget att se över hur miljöbalken kan utgöra ett effektivt verktyg för att nå klimatmålen, samt analysen av annan relevant lagstiftning, ska redovisas i ett delbetänkande senast den 1 december 2020. Uppdraget i övrigt ska slutredovisas senast den 15 maj 2022.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det i PBL finns regler som gör det möjligt att ta hänsyn till miljö- och klimatfrågor i samhällsplaneringen. Dessutom noterar utskottet att Boverket ger kommunerna vägledning i fråga om hur de kan ta hänsyn till sådana frågor i översiktsplaner. Vidare finns i januariavtalet en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna om en översyn av all relevant lagstiftning som berör det klimatpolitiska ramverket. Regeringen har även nyligen beslutat kommittédirektiv om en översyn av relevant lagstiftning för att uppnå Sveriges klimatmål och som bygger på den nämnda överenskommelsen. Enligt utskottets mening pågår därmed ett arbete på området som är i linje med önskemålen i motionerna.

Mot denna bakgrund ser utskottet inte skäl för något initiativ med anledning av motionsförslagen, som därmed bör avslås.

Planarbetet och beredskap i planeringsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om planarbetet och beredskap i planeringsfrågor. Utskottet hänvisar till gällande rätt och till pågående arbete.

Jämför reservationen (KD).

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3243 av Larry Söder m.fl. (KD) anförs att tilldelning och försäljning av mark spelar en central roll när bostadsbyggandet ska planeras och styras. Det kan enligt motionärerna finnas ekonomiska incitament att hålla tillbaka utbudet av mark för att hålla uppe prisnivåerna på marken och få ut en högre vinst. För att få ned prisnivåerna behöver man vidta åtgärder som ökar utbudet av mark. Därför begär motionärerna ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda hur kommuner kan överplanera bostäder och diversifiera så att planer föreskriver att en viss andel bostäder ska vara egna hem (yrkande 63). Motionärerna begär även att länsstyrelserna ska få i uppdrag att kartlägga planberedskap i kommunerna och hur planeringen ser ut när det gäller upplåtelseform för bostäder (yrkande 64). Motionärerna begär dessutom ett tillkännagivande om att det ska finnas ett register för den mark som länsstyrelsen har kartlagt och att registret ska vara tillgängligt för allmänheten (yrkande 66).

Frågan om föreskrifter som reglerar upplåtelseform av bostäder i olika planer berörs även i kommittémotion 2019/20:3266 av Ola Johansson m.fl. (C). Motionärerna anför att en hållbar bostadspolitik bl.a. behöver utgå från lokala förutsättningar och vara anpassad till de övergripande samhällsutmaningar som vi står inför. Det är därför viktigt att det finns ett

regelverk som bidrar till att det byggs bostäder med olika upplåtelseformer och till att äldre småhusägare kan byta sin villa mot en lite mer lättkött bostadsrätt. Motionärerna begär därför ett tillkännagivande om att ge småhusägare större möjligheter att bidra till bostadsbyggandet (yrkande 21).

I samma kommittémotion anför motionärerna att det behövs en rad åtgärder för att råda bot på bostadsbristen. Kommunerna behöver vara drivande i processen för att öka bostadsbyggandet. Den statliga nivån behöver stödja och uppmuntra kommunerna i planeringsarbetet. I detaljplanelagt område finns enligt motionärerna ofta mark som snabbt kan tas i anspråk för bostadsbyggandet men många kommuner behöver goda exempel och erfarenheter för att kunna göra detta. Den statliga nivån skulle kunna fungera som smörjmedel och sprida sådana exempel. Motionärerna begär därför ett tillkännagivande om att samordna beslutsfattandet och påskynda förtätning och utveckling inom detaljplanelagt område (yrkande 5).

Bakgrund

Som nämnts i föregående avsnitt består plansystemet enligt PBL av regionplan, översiktsplan, områdesbestämmelser och detaljplan. I en översiktsplan anges inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Av översiktsplanen ska det framgå inte bara hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras utan också hur den ska användas (jfr 3 kap. 2 § PBL). Översiktsplanen är vägledande för fortsatta planprocesser, bl.a. för detaljplaner eller områdesbestämmelser. Det är också genom en detaljplan eller genom områdesbestämmelser som kommunen kan reglera hur mark ska användas och bebyggas på ett bindande sätt. Om en detaljplan avviker från en översiktsplan ska det i detaljplanen anges på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelserna.

I en detaljplan får kommunen vidare bestämma om byggnaders användning och om andelen lägenheter av olika slag i bostadsbyggnader och lägenheternas storlek (4 kap. 11 §). Med byggnaders användning avses den bebyggelse som marken är avsedd att användas för enligt detaljplanen. Detta innebär att marken kan vara avsedd för bebyggelse av bostad, handel, samlingslokal, kontor, garage, industri eller för allmänt ändamål. Med lägenheter av olika slag avses ordinära familjelägenheter, studentlägenheter, servicelägenheter och olika lägenhetstyper för kollektivboende. Med storlek avses lägenheternas bruksarea, antal rumsenheter eller motsvarande (prop. 1985/86:1 s. 575–578). En kommun får däremot inte reglera bostäders upplåtelseform genom en detaljplan.

All planläggning ska vidare enligt PBL främja bostadsbyggandet och utvecklingen av bostadsbeståndet (2 kap. 3 § första stycket 5). Vid tillämpningen av bestämmelsen i 2 kap. 3 § första stycket 5 PBL ska de kommunala riktlinjerna för bostadsförsörjning vara vägledande (4 § lagen [2000:1383] om kommunernas bostadsförsörjningsansvar). I PBL anges dessutom att det ska framgå av översiktsplanen hur kommunen avser att

tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. Denna redovisning i översiktsplanen kan enligt uttalanden i förarbetena anpassas till kommunens situation när det gäller bostadsförsörjning (prop. 2013/14:59 s. 33). Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen och det behov av bostäder som identifierats i riktlinjerna ska därmed påverka översiktsplanen. Kommuner kan således använda översiktsplanen som ett verktyg för att genomföra sina intentioner när det gäller bostadsförsörjningen. Regleringen innebär i praktiken att översiktsplanen ska återspegla bostadsförsörjningsbehovet genom ställningstaganden om den fysiska planeringen (prop. 2013/14:59 s. 22 f.). Översiktsplanen är därför ett viktigt verktyg för att genomföra kommunens intentioner när det gäller bostadsförsörjningen.

Kommunerna har därmed det huvudsakliga ansvaret för planeringen och genomförandet av bostadsförsörjningen. Det finns inte någon övergripande planering på nationell nivå av mark- och vattenområden. Staten har dock ett ansvar och vissa intressen i frågor som rör bostadsförsörjningen. Statens intressen hanteras bl.a. genom nationella mål och genom att staten pekar ut riksintresseområden enligt miljöbalken. Detta skapar vissa ramar för bostadsbyggandet som kan påverka den kommunala och regionala nivån. Vidare finns i PBL-regleringen funktioner som tillgodoser de statliga intressena och statens ansvar för bostadsförsörjningen. Kommunerna kan t.ex. begära ett planeringsbesked från länsstyrelsen i de frågor som staten råder över (5 kap. 10 f §). Syftet är att det tidigt i planeringsprocessen ska gå att klarlägga om det finns skäl för ingripande mot planeringen från statens sida.

Det är i regel länsstyrelserna som tillvaratar och samordnar de statliga intressena för frågor som rör användningen av mark- och vattenområden under planprocessen. Detta görs genom samråd under planprocessen. Länsstyrelserna ska under samrådet uttala sig om huruvida de instämmer i kommunens bedömning vad gäller frågan om mark- och vattenområden används på det sätt som de är mest lämpade för. Länsstyrelsernas samordnande ansvar innebär bl.a. att de på lämpligt sätt ska hålla andra berörda statliga myndigheter informerade under samrådet. Dessutom har länsstyrelserna i vissa fall ansvar för att tillhandahålla planeringsunderlag.

Härutöver infördes genom lagstiftningsärendet En utvecklad översiktsplanering (prop. 2019/20:52, bet. 2019/20:CU7, rskr. 2019/20:168) nya bestämmelser om översiktsplanering som syftar till att ge bättre förutsättningar för mer effektiva plan- och byggprocesser. Bland annat ska kommunen i början av varje mandatperiod anta en planeringsstrategi i vilken kommunfullmäktige ska bedöma om kommunens översiktsplan är aktuell och ta ställning till det fortsatta arbetet med översiktsplaneringen. Att kommunen tar fram en planeringsstrategi ska vara en förutsättning för att översiktsplanen ska anses vara aktuell. Samtidigt infördes förtydliganden när det gäller översiktsplanens innehåll i syfte att underlätta dialogen mellan staten och kommunen om hur bebyggelsen ska utvecklas. Lagändringarna trädde i huvudsak i kraft den 1 april 2020.

Till stöd för kommuners planeringsarbete finns vidare en vägledning från Boverket som har det övergripande ansvaret för kommunernas planeringsarbete och för uppföljningen av det.

Pågående arbete

Översiktsplaneutredningen konstaterar i delbetänkandet En utvecklad översiktsplanering – Kommunal reglering av upplåtelseformer (SOU 2018:46 del 2) att det finns ett allmänt behov hos kommunerna att reglera upplåtelseformer bl.a. för att de ska kunna uppfylla sitt bostadsförsörjningsansvar. I betänkandet anförs bl.a. att en detaljplan kräver omfattande resurser när den tas fram och ska bestå över en längre tid. En bestämmelse om upplåtelseform kan enligt utredningen inte bestå över en längre tid, och därför gör utredningen bedömningen att det inte är lämpligt att ha med sådana bestämmelser i en detaljplan. Utredningen anser dessutom att det inte är lämpligt att kommunen reglerar upplåtelseform i detaljplaner när någon annan än en kommun äger marken. Utredningen konstaterar därför att det inte är lämpligt att införa en möjlighet att reglera upplåtelseformer i PBL. Däremot lämnar utredningen ett förslag till en ny lag som innebär att kommunen ska kunna besluta att bostäder som byggs på mark som kommunen eller ett kommunalt aktiebolag äger bara ska få upplåtas med hyresrätt. Ett sådant beslut ska även gälla för en ny ägare av marken. Utredningen anser att förslaget skulle göra det lättare för kommunen att säkerställa att marken kommer att bebyggas med hyresrätter, om kommunen har satt upp detta som ett villkor i samband med försäljningen av marken.

Beredning av utredningens förslag pågår i Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att gällande rätt innebär att planläggning av användningen av mark- och vattenområden är en kommunal angelägenhet. Kommunerna har därmed en stark ställning när det gäller var och hur enskilda byggnader lokaliseras och utformas samt hur marken bebyggs. Detta är ett uttryck för den kommunala självstyrelsen och bör enligt utskottets mening värnas. Det finns samtidigt ett behov av att de regler som styr planarbetet inte i onödan försvårar planeringen. Det kan bl.a. ske genom regler som syftar till att förbättra förutsättningarna för mer effektiva plan- och byggprocesser. I PBL-regelverket finns olika former av ett sådant stöd till kommunerna i deras planarbete, bl.a. genom förtydliganden om att planläggningen ska främja bostadsbyggandet och utvecklingen av bostadsbeståndet. Som utskottet framhållit finns i regelverket även funktioner som tillvaratar statens ansvar och intressen i frågor om bostadsförsörjningen. Det handlar bl.a. om att länsstyrelserna ska tillhandahålla vissa planeringsunderlag och om samrådet under planprocesserna. Vidare har det under de senaste åren genomförts lagändringar som berör frågor om planarbetet. Genom bl.a. lagstiftnings-

ärendet En utvecklad översiktsplanering infördes nyligen lagändringar som syftar till att underlätta dialogen mellan staten och kommunerna om hur bebyggelsen ska utvecklas. Mot denna bakgrund finner utskottet inte anledning att vidta några åtgärder med anledning av motionerna 2019/20:3243 (KD) yrkandena 63, 64 och 66 samt 2019/20:3266 (C) yrkande 5, som därför bör avslås.

När det gäller frågan om en reglering av upplåtelseformer av bostäder i planer konstaterar utskottet att Översiktsplaneutredningen har lämnat förslag om en kommunal reglering av upplåtelseformer. Förslaget bereds inom Regeringskansliet. Utskottet anser inte att det finns skäl att föregripa det pågående arbetet och avstyrker därför även motion 2019/20:3266 (C) yrkande 21.

Vissa frågor om lov- och anmälningsplikt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör vissa frågor om lov- och anmälningsplikt. Utskottet hänvisar till pågående arbete.

Jämför särskilt yttrande 2 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3266 av Ola Johansson m.fl. (C) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att göra det enklare att förändra fastigheters verksamhetssyfte. Motionärerna anför att planmonopolet har utvecklingspotential eftersom det innebär att kommunerna har goda möjligheter att vara drivande i frågor om att utveckla och driva plan- och byggprocesser. Genom att låta kommunerna testa olika lokalt anpassade modeller kan nya, effektiva arbetssätt uppstå som förkortar ledtider och möjliggör att det snabbare byggs bostäder. Motionärerna begär därför även ett tillkännagivande om att se över möjligheten att införa en kommunal försöksverksamhet för att förkorta och förenkla byggprocesser (yrkande 4).

I motion 2019/20:905 av Peter Helander och Per Schöldberg (båda C) begärs ett tillkännagivande om lagändringar i PBL som medför ändrad juridisk status för detaljplaner så att det finns större möjligheter att tillåta avvikelser från detaljplan vid lovprövning när det gäller omgivningspåverkan och andra synpunkter från grannar. Motionärerna vill att regeringen ger Boverket i uppdrag att utreda om det är möjligt att införa sådana lagändringar.

I motion 2019/20:2106 av Erik Ottoson (M) anfördes att reglerna om bygglovsbefriade åtgärder (Attefallsåtgärderna) i 9 kap. PBL har inneburit många fördelar för bostadsmarknaden bl.a. genom att de skapat nya bostäder. Men Attefallsåtgärderna har också medfört problem för kommunerna som inte kan tillämpa sitt planmonopol och planera för markanvändningen på det sätt som är avsett med PBL. Motionären anser därför att regeringen bör vidta

åtgärder som säkerställer att intentionerna med regelverket om Attefallsåtgärder inte förfelas. Motionären begär därmed ett tillkännagivande om att se över behovet av åtgärder mot missbruk av Attefallsåtgärder.

I motion 2019/20:2911 av Edward Riedl (M) anförs att reglerna om bygglovsbefriade åtgärder är en stor frihetsreform och att det är viktigt att det införs enklare regler som möjliggör byggande med mindre byråkrati. Därför vill motionären införa ytterligare en komplementbyggnad (Bohmanhus) på 100 kvadratmeter. Motionärerna begär ett tillkännagivande om att ta fram ett förslag på sådana hus.

Bakgrund

Allmänt om regelverket för lov och dess förhållande till plansystemet

Markanvändning är främst en kommunal angelägenhet. Kommunerna kan styra och planera bebyggelseutveckling och markanvändning genom plansystemet. Detta görs övergripande genom översiktsplaner som sedan ger vägledning för fortsatta planprocesser. I detaljplaner bestämmer kommunerna var och hur man får bygga i en tätort. Genom en detaljplan kan kommunen förutsättningslöst pröva markens lämplighet för bebyggelse och utifrån det reglera storlek och läge på de byggnader som får uppföras. Bygglovspliktens omfattning är inte en gång för alla bestämd i lagen utan den kan variera till följd av kommunala beslut. Systemet är uppbyggt så att kommunerna genom detaljplan och områdesbestämmelser under vissa förutsättningar kan både utöka och minska bygglovspliktens omfattning i förhållande till vad som annars följer av lag (9 kap. 7 § PBL). Meningen är att kommunerna ska kunna anpassa de i lag generellt utformade kraven på lov utifrån den bedömning som kommunerna gör i fråga om markanvändning, omgivningskaraktär och inverkan för grannar m.m.

Reglerna om lov- och anmälningsplikt finns i PBL och dess övergångsbestämmelser, i plan- och byggförordningen (2011:338), förkortad PBF, och i detaljplaner och områdesbestämmelser.

Bygglovs- och anmälningsplikt

Av PBL-regelverket framgår vilka åtgärder som kräver bygglov, rivningslov eller marklov. Det framgår även vilka åtgärder som kräver att en anmälan görs och vilka åtgärder som varken kräver lov eller anmälan.

Syftet med prövningen av de åtgärder som kräver lov är att kunna bedöma om en åtgärd är lämplig i det aktuella området och om den är förenlig med bestämmelser om enskilda och allmänna intressen i fråga om åtgärdens lokalisering, placering, utformning, användning och påverkan på omgivningen.

När det gäller bygglov är utgångspunkten att sådant lov krävs för nybyggnad, tillbyggnad och vissa andra ändringar av en byggnad (9 kap. 2 §). För en åtgärd som ska vidtas inom detaljplanelagt område är huvudregeln att

bygglov beviljas om den sökta åtgärden är förenlig med detaljplanen. Om den sökta åtgärden inte är förenlig med en detaljplan får bygglov ändå beviljas under vissa omständigheter. Det gäller bl.a. om avvikelserna är liten eller om åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt (9 kap. 30 §).

Från de generella kraven på bygglov finns också flera undantag i lag. Det krävs t.ex. inte bygglov för att i omedelbar närhet av ett en- eller tvåbostadshus uppföra eller bygga till en komplementbyggnad som inte får större byggnadsarea än 15 kvadratmeter (9 kap. 4 §). Det krävs inte heller bygglov för att i omedelbar närhet av ett en- eller tvåbostadshus uppföra eller bygga till byggnader som utgör antingen en särskild bostad (komplementbostadshus) eller en komplementbyggnad, dvs. ett fristående uthus, garage eller annan mindre byggnad, om byggnaden tillsammans med övriga byggnader som har uppförts på tomtens med stöd av 9 kap. 4 a § får en viss största byggnadsarea. Före den 1 mars 2020 gällde att såväl komplementbostadshus som komplementbyggnader fick ha en största byggnadsarea om 25 kvadratmeter. Enligt de regler som gäller nu är den största tillåtna byggnadsarean för komplementbostadshus 30 kvadratmeter. Regleringen för komplementbyggnader är dock oförändrad. För närvarande pågår inom utskottet beredning av ett yrkande om att byggnadsarean för komplementbyggnader ska utökas från 25 till 30 kvadratmeter (bet. 2019/20:CU22).

Att en åtgärd kräver anmälan innebär att åtgärden inte får påbörjas innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked (10 kap. 3 § PBL samt 6 kap. 5 § första stycket 9 och 10 PBF). I startbeskedet ska byggnadsnämnden ta ställning till om åtgärden kan antas komma att uppfylla vissa krav som gäller enligt PBL eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen (10 kap. 23 § PBL).

Pågående arbete

I januari 2020 beslutade regeringen om kommittédirektiv om ett förenklat och effektivt regelverk för bl.a. bygglov (dir. 2020:4). Beslutet bygger på januariavtalet. Enligt direktiven ska en särskild utredare göra en systematisk översyn av regelverket för bl.a. bygglov. Syftet med översynen är att skapa ett enklare, effektivare och mer ändamålsenligt regelverk som samtidigt säkerställer angelägna allmänna och enskilda intressen och ett långsiktigt hållbart byggande av bl.a. bostäder.

I uppdraget ingår att föreslå när lovplikt respektive anmälningsplikt bör inträda för olika typer av åtgärder. Det innebär att utredaren bl.a. ska

- analysera behovet av lovplikt (bygglov, marklov och rivningslov), förhandsbesked, tidsbegränsade lov och anmälningsplikt samt föreslå i vilken utsträckning som lovplikt respektive anmälningsplikt bör gälla för olika typer av åtgärder och i vilka fall förhandsbesked och andra tillstånd enligt 9 kap. PBL ska vara möjliga att söka, utan att kravet på lov och

anmälan sätts högre än vad som är motiverat med hänsyn till vad som framkommit i analysen

- redovisa de principer och avvägningar som ligger till grund för förslagen
- ta ställning till om det finns starka skäl för att återinföra lovplikt för vissa åtgärder, med utgångspunkten att sådana åtgärder som i dag tillåts få strida mot detaljplan och områdesbestämmelser även fortsättningsvis ska få göra det
- ta ställning till på vilken nivå som författningsförslag om lov- och anmälningsplikt bör regleras för att systemet ska vara ändamålsenligt och tydligt
- vid behov lämna förslag om den lovplikt som följer av gällande detaljplaner och områdesbestämmelser.

Utredaren ska vidare bl.a. lämna de förslag till ändringar och följdändringar i PBL-regelverket och i annan reglering som bedöms motiverade utifrån utredarens analys och ställningstaganden.

Uppdraget ska redovisas till Finansdepartementet senast den 31 maj 2021.

Utskottets ställningstagande

Det är enligt utskottets mening viktigt att reglerna om lov- och anmälningsplikt är enkla, förutsebara och effektiva. Det är samtidigt viktigt att regelverket säkerställer angelägna allmänna och enskilda intressen och ett långsiktigt hållbart byggande av bostäder. Som utskottet redovisat ovan pågår för närvarande en utredning som syftar till att göra en systematisk översyn av regelverket. Översynen kommer bl.a. att beröra frågan om när lovplikt respektive anmälningsplikt bör inträda, hur systemet bör vara utformat för att det ska vara ändamålsenligt och vilka förslag till ändringar och följdändringar som med hänsyn till detta bedöms vara motiverade. Utskottet, som inte finner anledning att föregripa resultatet av översynen, anser att motionsyrkandena bör avslås.

Frågor om utformning av byggnader

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör regelverket för utformning av byggnader. Utskottet hänvisar till gällande rätt och till pågående arbete.

Jämför särskilt yttrande 3 (C).

Motionerna

I partimotion 2019/20:3107 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 35 anförs att det bör införas krav på individuell vattenmätning vid all nybyggnation av bostäder

och vid större renoveringar av flerfamiljshus. Enligt motionärerna skulle ett sådant krav bl.a. medföra minskad konsumtion för hushållen och att kostnaderna fördelas individuellt mellan lägenhetsinnehavarna. Motsvarande förslag läggs fram i kommittémotion 2019/20:3267 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 19.

I motion 2019/20:916 av Per Schöldberg och Helena Lindahl (båda C) anförs att det är viktigt att offentliga lokaler är utrustade med tydlig och fungerande nödbelysning för att minimera riskerna för personskador vid t.ex. bränder. Motionärerna begär därför ett tillkännagivande om att regeringen ska uppdra åt berörda myndigheter att sammanställa en rapport som klarlägger om offentliga lokaler har tillräcklig och tydlig nöd- och hänvisningsbelysning (yrkande 1). Motionärerna begär även ett tillkännagivande om att regeringen ska utreda om det bör införas ett krav på att fastighetsägare regelbundet rapporterar hur de underhåller och uppfyller ett godtagbart krav på nöd- och hänvisningsbelysning (yrkande 2).

I motion 2019/20:1819 av Sten Bergheden (M) anförs att det finns behov av incitament som förbättrar tillgängligheten i de flerbostadshus som i dag saknar hiss. Motionären begär därför ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheten att ge ekonomiskt stöd för att installera hissar och genomföra behövliga miljö- och klimatanpassningar i flerbostadshus.

I motion 2019/20:162 av Ola Johansson (C) anförs att det behöver vidtas åtgärder som minskar utsläppen från den småskaliga vedeldningen. Enligt motionären kommer miljökraven på utsläppen att skärpas eftersom det senast 2022 ska ställas hårdare krav på utsläpp från eldning med ved inom ramen för ekodesigndirektivet. Den 1 oktober 2019 infördes regelskärpningar när det gäller kaminer men dessa gäller inte för begagnade produkter och för vedspisar. Motionären anser att man därmed inte genomfört ekodesigndirektivet fullt ut, vilket skapar en osäkerhet på marknaden och för konsumenterna. Motionärerna anför att regelverket bör vara tydligt och enkelt och att det inte bör finnas några lättvindiga undantag. Motionärerna begär därför ett tillkännagivande om att det bör införas tydliga och enkla regler för kaminer (yrkande 1). Vidare begär motionären ett tillkännagivande om att regeringen bör ge Boverket i uppdrag att förtydliga hur miljö kvalitetsmålet Frisk luft ska uppnås (yrkande 2).

I motion 2019/20:187 av Rickard Nordin (C) anges att det finns behov av vattenhushållningskrav i Boverkets byggregler. Politiken behöver också enligt motionären främja pilotprojekt som stödjer en utveckling mot att byggnader ställs om till plusenergishus med minskad vattenanvändning.

Bakgrund

Allmänt

Bestämmelser om byggnadsverks utformning och tekniska egenskaper finns i 8 kap. PBL. Inledningsvis anges vilka krav i fråga om utformning som byggnadsverk ska uppfylla. Dessa krav är bl.a. att en byggnad ska ha en

lämplig utformning och vara tillgänglig för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Byggnader ska ha tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om t.ex. lämplighet för det avsedda ändamålet, energihushållning och skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljön (8 kap. 4 § PBL).

De tekniska egenskapskraven prövas och behandlas vid tekniskt samråd och startbesked.

De egenskapskrav som anges i lagen preciseras närmare i 3 kap. PBF. I 3 kap. 8 § 4 PBF anges att ett byggnadsverk ska vara projekterat och utfört så att personer som befinner sig i byggnadsverket kan lämna det eller räddas på annat sätt. När det gäller frågan om energihushållning med vatten anges att en byggnad ska vara projekterad och utförd på ett sådant sätt att det medger en god hushållning med vatten (3 kap. 20 § PBF). En byggnad som har fler än tre våningar ska även ha en eller flera hissar om det behövs för att en byggnad ska vara användbar och tillgänglig för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga (3 kap. 4 § PBF).

Bestämmelser om undantag från utformnings- och egenskapskrav för byggnadsverk finns i 8 kap. 6–8 §§ PBL. Dessa bestämmelser innebär bl.a. att omfattningen av tillgänglighetskravet kan variera t.ex. beroende på om omfattningen av åtgärden avser nybyggnad, ombyggnad eller annan ändring av byggnad. Kraven på tillgänglighet och användbarhet gäller inte heller för vissa fritidshus eller för en- eller tvåbostadshus, om det med hänsyn till terrängen inte är rimligt att uppfylla kraven. Det får vidare göras avsteg från utformningskraven i vissa fall. Detta gäller t.ex. för byggåtgärder som inte är lov- eller anmälningspliktiga.

I Boverkets byggregler (fortsättningsvis kallade BBR) finns en bindande vägledning till utformningskraven i PBL och PBF. BBR kompletteras med icke bindande rekommendationer i allmänna råd som i sin tur hänvisar till olika standarder när det gäller utformningskrav för byggnader. Allmänna krav på tillgänglighet finns i BBR avsnitt 3. Där anges bl.a. vilka krav som ställs för att byggnader ska anses vara tillgängliga vid funktionsnedsättningar.

När det gäller belysning finns allmänna krav i BBR avsnitt 6. Där anges bl.a. att belysning som är anpassad till byggnadens användning ska kunna ordnas i alla utrymmen.

Särskilt om energihushållningskravet

PBL:s krav om att byggnader ska ha de tekniska egenskaper som är väsentliga för energihushållning preciseras i lagen (2014:267) om energimätning i byggnader. Bestämmelserna i den lagen kompletteras av förordningen (2014:348) om energimätning i byggnader. Den 1 november 2019 beslutade regeringen att införa regler för individuell mätning och debitering (IMD) av värme och varmvatten på lägenhetsnivå i flerbostadshus. Ändringarna infördes i den sistnämnda förordningen och träder i kraft den 1 juli 2021. Ändringarna innebär att flerbostadshus med en viss energiprestanda ska installera ett system för individuell mätning och debitering av den energi som används för varje

lägenhets inomhusklimat. I förordningen regleras olika nivåer av energiprestandakrav beroende på var i landet flerbostadshuset finns. Kraven gäller vid nybyggnad av ett flerbostadshus och vid ombyggnad av ett sådant hus om ombyggnaden innefattar en nyinstallation för tappvarmvatten eller en väsentlig ändring av befintliga installationer för tappvarmvatten.

Bidrag för att installera hissar

Lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag syftar till att ge personer med funktionsnedsättning möjlighet till ett självständigt liv i eget boende genom bidrag till anpassning av bostäder (1 §). Bostadsanpassningsbidrag lämnas för att anpassa och komplettera fasta funktioner i och i anslutning till en bostad (5 §). Bidrag kan lämnas för att installera hiss i eller i anslutning till flerbostadshus och en- eller tvåbostadshus (prop. 2017/18:80 s. 69).

Nuvarande reglering av småskalig vedeldning och riksdagens tillkännagivande om en sådan vedeldning m.m.

Kraven för utsläpp och verkningsgrad för vissa typer av rumsvärmare såsom braskaminer finns i BBR avsnitt 6. De tidigare gällande reglerna om utsläpp av rumsvärmare från juni 2017 ändrades av Boverket i oktober 2019. Det nuvarande regelverket innehåller kravnivåer som är direkt tillämpliga vid nyinstallation av braskaminer i en ny byggnad. En nyinstallation eller ett byte av rumsvärmare i en befintlig byggnad bedöms som ändring av byggnad. För dessa är utgångspunkten att det är samma krav som gäller som vid uppförande av nya byggnader. Det är dock möjligt att anpassa och göra avsteg från kraven med hänsyn till bl.a. ändringens omfattning och byggnadens förutsättningar. Ett skäl att anpassa de krav som ställs på utsläpp m.m. är om man avser att installera en kamin i en byggnad som tidigare har haft en sådan och man vill välja en kamin som till ålder och karaktär är anpassad till byggnadens karaktär. Om det är fråga om byte av kamin kan bytet betraktas som begränsad ändring, och kravnivån kan därmed anpassas utifrån ändringens omfattning.

Bakgrunden till de genomförda ändringarna i BBR avsnitt 6 är att riksdagen under våren 2018, på utskottets förslag, riktade ett tillkännagivande till regeringen om regler för begagnade rumsvärmare (bet. 2017/18:CU39, rskr. 2017/18:426). Utskottet angav bl.a. följande som skäl för tillkännagivandet.

Utskottet konstaterar att de skärpta regler för byggnader med rumsvärmare som beslutades av Boverket i juni 2017 inte är nödvändiga för att uppfylla EU:s ekodesignkrav. EU-reglerna tar inte sikte på utsläpp från en byggnad, utan gäller vilka krav som ska ställas på en produkt för att den ska få släppas ut på marknaden eller tas i bruk. När det gäller nya rumsvärmare kan de skärpta byggreglerna ses som ett sätt att ge ekodesignkraven genomslag innan de EU-rättsliga bestämmelserna börjar tillämpas. Ändringarna träffar dock inte enbart den som vill installera en ny rumsvärmare. De skärpta kraven gäller även t.ex. den som vill installera en begagnad vedspis i en äldre bostad där det är förberett för en vedspis.

De skärpta reglerna för rumsvärmare har således getts ett klart vidare tillämpningsområde än vad som är föranlett av ekodesignkraven. Utskottet ställer sig inte avvisande till att man i ett visst fall går längre än övriga EU för att värna viktiga intressen, men det måste föregås av en allsidig analys av de skäl som talar för och emot.

Valet att låta de skärpta kraven omfatta begagnade rumsvärmare som återinstalleras i en befintlig bostad får enligt utskottets mening konsekvenser för enskilda och det allmänna som inte har belysts tillräckligt innan Boverket fattade sitt beslut. [...]

Enligt utskottets uppfattning bör regeringen omgående vidta åtgärder som får till effekt att kraven för begagnade rumsvärmare som installeras i befintliga bostäder återställs till vad som gällde före Boverkets beslut BFS 2017:5, BBR 25.

I regeringens skrivelse 2019/20:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2019 anför regeringen att Boverket har genomfört en konsekvensutredning om småskalig vedeldning som rapporterades till regeringen i september 2019. Konsekvensutredningen (Boverkets rapport 2019:19) visade att det endast finns ett fåtal begagnade köksspisar på marknaden och att den administrativa kostnaden är större än nyttan med regelverket. Regeringen bedömer, mot bakgrund av Boverkets ovannämnda ändring i BBR, att tillkännagivandet om småskalig vedeldning bör kunna slutbehandlas under 2020.

Pågående arbete

Kommittén för modernare byggregler har i slutbetänkandet Modernare byggregler – förutsägbart, flexibelt och förenklat (SOU 2019:68) lämnat förslag som bl.a. innebär en omfattande reformering av BBR. Förslagen syftar till ökad förutsägbarhet, flexibilitet och överskådlighet. Den nuvarande regeltekniken i BBR med allmänt hållna föreskrifter som kompletteras med icke bindande rekommendationer i allmänna råd innebär enligt kommittén att tillämpningen av bestämmelserna skiljer sig åt mellan kommunerna. För att göra föreskrifterna mer förutsägbara föreslår kommittén att de nuvarande kraven på bostäders lämplighet preciseras i PBF i stället för BBR. Utredningen föreslår även att begreppet ombyggnad helt tas bort ur PBL.

Vidare föreslår kommittén att regeringen ger Boverket i uppdrag att

- så långt det är möjligt även i fortsättningen formulera föreskrifterna som funktionskrav
- i största möjliga mån precisera vaga ord och formuleringar som förekommer i föreskrifter som har betydelse för föreskriftens tillämpningsområde eller krav
- definiera begrepp i föreskrifterna som har betydelse för föreskrifternas tillämpningsområde eller krav
- föreskriva vilka verifieringsmetoder som ska användas för att verifiera att kraven är uppfylla, i de fall Boverket ser behov av statlig styrning i detta avseende

- i största möjliga mån minska användningen av allmänna råd och renodla innehållet i de allmänna råd som behålls
- ta bort hänvisningar till standarder i föreskrifter och allmänna råd, förutom avseende standarder som har utarbetats enligt nya metoden som till exempel hissar och linbaneanläggningar
- ta bort hänvisningar till myndigheters och organisationers skrifter i allmänna råd
- dela in BBR i kapitel och paragrafer och så långt det är möjligt följa ordningen och terminologin i PBL och PBF
- i s.k. upplysningsparagrafer ange vilken föreskrift som åsyftas och vad den handlar om.

Därutöver föreslår utredningen att vissa tekniska egenskapskrav ska regleras som utformningskrav och prövas i bygglovet samt att även den frågan bör utredas närmare.

Utredningens förslag har remitterats, och remissvaren ska ha inkommit till Finansdepartementet senast den 15 maj 2020.

Utskottets ställningstagande

I PBL finns bestämmelser om byggnaders utformningskrav bl.a. när det gäller krav om energihushållning. Dessa bestämmelser kompletteras av lagen respektive förordningen om energimätning i byggnader. Som utskottet redovisat ovan har regeringen i november 2019 beslutat om ändring i förordningen som innebär att det införs regler för individuell mätning och debitering (IMD) av värme och varmvatten på lägenhetsnivå i flerbostadshus. Ändringen träder i kraft i juli 2021. Med hänsyn till detta bedömer utskottet att motionsförslagen om individuell vattenmätning i flerfamiljshus får anses vara tillgodosedda. Det saknas därför skäl att vidta någon åtgärd med anledning av motionerna 2019/20:3107 (C) yrkande 35 och 2019/20:3267 (C) yrkande 19, som därför bör avslås.

När det gäller frågan om utformningskrav för nöd- och hänvisningsbelysning finns som nämnts ett regelverk som anger när det ställs krav på en sådan belysning. Vidare har Kommittén för modernare byggregler lämnat förslag om ändringar av utformningskraven. Förslagen bereds inom Regeringskansliet. Därmed anser utskottet att det inte finns anledning att vidta några åtgärder med anledning av motion 2019/20:916 (C) yrkandena 1 och 2, som därför bör avslås.

När det gäller frågan om att utöka incitamenten för att förbättra tillgängligheten i flerbostadshus, bl.a. genom att göra det ekonomiskt möjligt att installera hissar, konstaterar utskottet följande. Utöver de krav som regelverket i PBL ställer på tillgänglighet i bostadshus finns, i lagen om bostadsanpassningsbidrag, bestämmelser som gör det möjligt att söka sådana bidrag för att installera hissar i flerfamiljshus. Med hänsyn härtill anser utskottet att det inte finns skäl att vidta någon åtgärd med anledning av motion 2019/20:1819 (M), som därför bör avslås.

När det gäller motionsförslagen om småskalig vedeldning konstaterar utskottet att Boverket i oktober 2019, efter det att riksdagen gjort ett tillkännagivande om behovet av konsekvensanalys och ändrat regelverk för begagnade köksspisar, ändrade de tidigare gällande utsläppskraven för sådana vedspisar. Därmed anser utskottet att det saknas skäl att vidta några åtgärder med anledning av motion 2019/20:162 (C) yrkandena 1 och 2, som därför bör avslås.

När det slutligen gäller motionsförslaget om vattenhushållningskrav i BBR konstaterar utskottet att det pågår en beredning av de förslag som Kommittén för modernare byggregler lämnat i fråga om bl.a. BBR. Utskottet, som inte finner anledning att föregå denna beredning, anser att även motion 2019/20:187 (C) bör avslås.

Krav och åtgärder som följer upp regelverket i PBL

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om krav och åtgärder som följer upp reglerna om skydd för kulturmiljövärden och enkelt avhjälpta hinder. Utskottet hänvisar till gällande rätt och till pågående arbete.

Motionerna

I motion 2019/20:358 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om åtgärdskrav och vite för de aktörer som inte respekterar kulturhistoriska och allmännyttiga skönhetsvärden. Motionärerna anför att det bör införas sådana krav i lag för att understryka lagstiftningens skydd för kulturmiljövärden.

Emma Hult (MP) anför i motion 2019/20:1105 att det finns behov av ändringar i de regler som gäller tillgänglighet och användbarhet enligt 8 kap. 12 § PBL. Boverket har i rapporten *Analys av reglerna om enkelt avhjälpta hinder* lyft behovet av tillsyn och en tillsynsplan. Motionären anser att sådana åtgärder även bör kunna gälla hinder på gatan som påverkar framkomligheten såsom slängda elsparkcyklar, skyltar och marschaller. Kommunen bör enligt motionären ha ett välfungerande sätt att ha tillsyn över detta. Motionärerna begär därför ett tillkännagivande om behovet av tillsyn i kommunerna (yrkande 2). Dessutom begärs ett tillkännagivande om ökad kunskap i kommunerna i denna fråga (yrkande 3). Motionärerna anser vidare att det bör införas en sanktionsavgift i lag som medför att det blir konsekvenser för de kommuner som inte i tillräcklig grad bryr sig om tillgänglighetsfrågor. En sådan avgift skulle finansiera kommunernas tillsyn. Därför begär motionärerna även ett tillkännagivande om detta (yrkande 4).

Bakgrund

Allmänt

Tillsyn är en granskning som sker i efterhand och som syftar till att överträdelse ska rättas. Det är byggnadsnämnderna som utövar tillsyn över att PBL följs. Byggnadsnämnderna är skyldiga att ta upp en fråga om ingripande och påföljd så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse, en dom eller andra beslut enligt PBL-regelverket. Frågan om tillsyn, tillträde, ingripanden och påföljder regleras i 11 kap. PBL. Enligt 11 kap. 19 § får t.ex. byggnadsnämnderna förelägga en ägare, nyttjanderätts-havare, väghållare eller huvudman för en allmän plats som låter bli att vidta en åtgärd och därigenom bryter mot bestämmelserna i lagen att inom en viss tid vidta åtgärden (åtgärdsföreläggande). Byggnadsnämnderna får även förelägga om rättelse inom en viss tid om det på en fastighet vidtagits en åtgärd i strid mot lagen (11 kap. 20 §). Byggnadsnämnderna beslutar om vite för vissa överträdelse. Den har också möjlighet att använda sig av olika förelägganden och förbud för att åstadkomma rättelse, att en åtgärd utförs eller för att stoppa fortsatt arbete, åtgärd eller användning. Förelägganden och förbud kan i de flesta fall förenas med verkställighetsmedel, t.ex. vite och handräckning. Byggnadsnämnden har rätt att få tillträde till fastigheter och byggnadsverk samt utföra de åtgärder som behövs för arbetet på platsen.

Enkelt avhjälpna hinder

Enligt PBL ska hinder mot tillgänglighet och användbarhet i lokaler dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser avhjälpas. Detta gäller om det med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpa hindren (8 kap. 2 § andra stycket och 12 § andra stycket). Praktiska förutsättningar handlar om det som fysiskt behöver göras för att avhjälpa hindret, medan ekonomiska förutsättningar handlar om kostnaderna för avhjälpandet och förmågan att bära kostnaderna (jfr prop. 2009/10:170 s. 262).

Ansvar för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder ligger på den som rättsligt råder över att hindret kan åtgärdas. I de flesta fall är det byggnadens ägare som gör det, men det kan ibland vara en verksamhetsutövare som hyr en lokal. Hur ansvarsfördelningen mellan en ägare, hyresgäst eller verksamhetsutövare ser ut behöver klargöras i varje enskilt fall (jfr prop. 2009/10:170 s. 263).

Bestämmelserna om enkelt avhjälpna hinder preciseras och konkretiseras i Boverkets föreskrifter som bl.a. reglerar vilka hinder och brister som kan vara enkelt avhjälpna. I anslutning till föreskrifterna finns allmänna råd med förklarande text och beskrivningar av hur bristerna kan åtgärdas för att uppfylla kraven som ställs i föreskrifterna. Exempel på hinder som enligt föreskrifterna kan vara enkelt avhjälpna är avsaknad av ledstänger, bristande belysning och bristande ljudmiljö.

Kommunernas byggnadsnämnder utövar tillsyn över bestämmelserna om enkelt avhjälpna hinder. Ett tillsynsärende kan aktualiseras efter en anmälan

eller på byggnadsnämndens eget initiativ. Vid en tillsynsprövning ska byggnadsnämnden ta ställning till om hindret kan avhjälpas enkelt och om det finns anledning att vidta någon tillsynsåtgärd.

Förbudet att förvanska särskilt värdefulla byggnader

När en byggnad ändras ska byggnaden uppfylla ett antal krav som ställs enligt PBL. Kraven gäller oberoende av om åtgärden är bygglovs- eller anmälningspliktig eller inte. Med ändring avses t.ex. vissa underhållsåtgärder av byggnader. Vid ändring av en byggnad ska hänsyn tas till byggnadens förutsättningar och ändringens omfattning. Dessutom ska ändringen utföras varsamt och de kulturhistoriska värdena tillvaratas. Byggnader, bebyggelseområden och allmänna platser som anses vara särskilt värda att bevara har ett förstärkt skydd. Dessa får inte förvanskas (8 kap. 13 §).

För att en byggnad ska betraktas som särskilt värdefull krävs att byggnadens värde är så stort att det kan sägas utgöra ett verkligt allmänt intresse att bevara den. Detta gäller inte bara enskilda byggnader av monumental karaktär eller stort historiskt värde, utan också byggnader och bebyggelsemiljöer som representerar olika tidsepoker eller något karaktäristiskt från skilda sociala miljöer. Bestämmelsen gäller också enskilda byggnader som i sig kanske inte är så värdefulla men som blir det genom samhörigheten i en grupp, ett kvarter, en fasadräcka eller liknande (prop. 1985/86:1 s. 510).

Regleringen i PBL konkretiseras och preciseras i Boverkets föreskrifter. I föreskrifterna finns bl.a. exempel på vilka byggnader som anses vara särskilt värdefulla.

Dessutom kan en kommun i en detaljplan bestämma att en viss byggnad är ett sådant särskilt värdefullt byggnadsverk som avses i lag (4 kap. 16 §). Detta får till följd att byggnaden inte får förvanskas.

Om någon ändrar en byggnad i strid mot förvanskningsförbudet i PBL kan byggnadsnämnden bedöma om den åtgärd som vidtagits medför skäl för tillsynsåtgärder. Några av de åtgärder som nämnden kan vidta framgår av redogörelsen ovan.

Pågående arbete

I rapporten *Analys av reglerna om enkelt avhjälpbara hinder* (rapport 2018:31) redovisar Boverket regeringens uppdrag att analysera reglerna om enkelt avhjälpbara hinder. I rapporten gör Boverket bedömningen att det finns behov av att förtydliga regelverket i fråga om vem som har ansvar för att åtgärda hinder. Boverket föreslår att regelverket förtydligas genom att det införs en särskild regel som anger att utgångspunkten är att det är byggnadens ägare eller platsens huvudman som är ansvarig för att åtgärda hinder. Boverket anser dessutom att det är svårt att bedöma om vissa hinder är rent ekonomiskt enkelt avhjälpbara och att detta medför problem för kommunernas tillsyn. Boverket anser vidare att kommunernas tillsyn inte är tillräckligt systematiserad.

Tillsynsansvaret har enligt Boverket en betydande påverkan på om de krav som ställs i lag verkligen uppfylls. Detta innebär att det enligt Boverket finns behov av följande åtgärder.

- Det finns anledning att införa ett lagkrav på tillsynsplaner. En sådan tillsynsplan bör enligt Boverket i likhet med vad som gäller för tillsynen enligt miljöbalken grundas på en utredning av tillsynsbehovet för den nästkommande treårsperioden.
- Det kan även övervägas om det finns skäl att införa en sanktionsavgift för fastighetsägare eller verksamhetsutövare som inte åtgärdar enkelt avhjälpna hinder. Sanktionsavgiften skulle kunna tillfalla kommunen och användas till att finansiera ytterligare tillsyn.
- Om kretsen av klagoberättigade skulle utökas i lagstiftningen skulle organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning kunna få rätt att överklaga byggnadsnämndernas beslut om att ingripa eller inte ingripa i ett tillsynsärende. Fler ärenden skulle kunna komma att prövas av de högre rättsinstanserna, vilket i sin tur skulle leda till en ökad uppmärksamhet för frågorna och en ökad kunskap om det gällande rättsläget.

Rapporten bereds i Regeringskansliet.

I februari 2020 fick Boverket i uppdrag av regeringen att utreda vissa avgiftsfrågor (dnr Fi2020/00451/SPN). Uppdraget innebär bl.a. att Boverket ska utreda möjligheten att ta ut avgifter för att täcka kostnaderna i samband med vissa tillsynsuppgifter enligt PBL. Boverket ska också utreda förutsättningarna för att införa en sanktionsavgift om enkelt avhjälpna hinder inte åtgärdas i enlighet med det förslag som myndigheten lämnar i sin rapport Analys av reglerna om enkelt avhjälpna hinder. Uppdraget ska redovisas till Finansdepartementet senast den 28 februari 2021.

Utskottets ställningstagande

Enligt gällande rätt är det förbjudet att förvanska särskilt värdefulla byggnader. Om någon utför en åtgärd i strid mot förbudet får byggnadsnämnderna vidta en tillsynsåtgärd såsom ett föreläggande som i sin tur under vissa förutsättningar kan förenas med vite. Utskottet anser därmed att gällande rätt ger byggnadsnämnderna goda förutsättningar att tillgodose skyddet för särskilt värdefulla byggnader. Motion 2019/20:358 (SD) yrkande 2 bör därför avslås.

När det gäller motionsförslagen om enkelt avhjälpna hinder konstaterar utskottet att beredning pågår av Boverkets rapport Analys av reglerna om enkelt avhjälpna hinder som bl.a. innehåller förslag om tillsynsplaner och sanktionsavgifter. Härutöver har regeringen nyligen gett Boverket i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa sanktionsavgifter. Uppdraget ska redovisas senast den 28 februari 2021. Utskottet anser att det saknas anledning

att föregripa det pågående arbetet. Mot denna bakgrund bör även motion 2019/20:1105 (MP) yrkandena 2, 3 och 4 avslås.

Bullerdeklaration

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att införa krav på bullerdeklaration.

Motionen

I motion 2019/20:2560 av Mats Green (M) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att det ska införas ett krav på bullerdeklaration för att öka enskildas valfrihet när det gäller att bo i bullerutsatta miljöer.

Bakgrund

Bullersamordningsutredningen lämnade i delbetänkandet Samordnade bullerregler för att underlätta bostadsbyggandet (SOU 2013:57) ett antal förslag till nya och ändrade bestämmelser i PBL och miljöbalken för att öka samordningen i fråga om buller. I delbetänkandet anfördes att det i utredningen bl.a. hade väckts frågan om det borde införas krav på en bullerdeklaration för nya bostäder som byggs i bullerutsatta miljöer. En sådan deklaration skulle innehålla några grundläggande uppgifter om beräknade bullernivåer i och vid bostäderna. Den skulle vara riktad till köpare av bostäderna, dvs. vara konsumentinriktad. Utredaren ansåg dock att ett sådant krav inte var nödvändigt för ett samordnat regelverk enligt utredningens direktiv.

Utredningens förslag låg till grund för regeringens proposition Samordnad prövning av buller enligt miljöbalken och PBL (prop. 2013/14:128). I propositionen lämnade regeringen ett antal förslag som syftade till att underlätta planering och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer. Propositionen innehöll inte något krav på bullerdeklaration. Utskottet ansåg bl.a. att lagförslagen innebar att konsekvenserna för människors hälsa i samband med planläggning av bostäder i bullerutsatta miljöer kommer att beaktas på ett godtagbart sätt. Utskottet föreslog därför att riksdagen skulle bifalla propositionen. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2013/14:CU33, rskr. 2013/14:381). Ändringarna, som trädde i kraft i början av 2015, innebar bl.a. nya krav i PBL på att förebygga olägenheter för människors hälsa i fråga om omgivningsbuller vid lokalisering, utformning och placering av bostadsbyggnader.

Utskottets ställningstagande

Som redovisas ovan har frågan om bullerdeklaration övervägts av Bullersamordningsutredningen, som inte fann skäl för att föreslå ett sådant krav. I stället föreslog utredningen andra ändringar i regelverket som syftade till att underlätta planering och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer. Utskottet anser inte att det som anförs i motionen utgör skäl för riksdagen att ta något initiativ på området. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Motioner som bereds förenklad

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som beretts i förenklad ordning.

Jämför särskilt yttrande 4 (M, SD, C, V, KD, L).

I motioner från allmänna motionstiden 2019/20 har det väckts förslag som rör följande ämnen:

- översyn av PBL
- allmänna och enskilda intressen enligt PBL
- plansystemet i allmänhet
- riktlinjer i planarbetet
- medborgarinflytande och vissa andra intressen i fysisk planering
- klimatfrågor i planeringen och planering för gröna områden
- reglering med detaljplan
- regler och krav för hållbart och innovativt byggande
- regionplanering
- krav vid ny- eller ombyggnation av bostäder
- gemensamma byggregler
- byggnaders inomhusmiljö
- studentbostäder
- frågor om reglering av buller
- regler för bygglov och anmälningsärenden
- bygglovsbefriade åtgärder
- bygglovsregler för näringsverksamhet
- kontroller vid nybyggnation av bostäder
- färdigställandeskydd
- tillsynsbestämmelser enligt PBL
- överklaganderegler
- skadeersättning enligt PBL
- bemyndiganden.

Motsvarande eller i allt väsentligt motsvarande motionsförslag har utskottet behandlat tidigare under valperioden. Detta har gjorts i betänkandena 2018/19:CU12 och 2018/19:CU13. Riksdagen har i enlighet med utskottets

förslag avslagit motionsyrkandena. Utskottet står fast vid sina senaste ställningstaganden, och det finns inte heller några andra skäl att åter behandla motionerna i vanlig ordning. Motionerna avstyrks därför.

Reservation

Planarbetet och beredskap i planeringsfrågor, punkt 2 (KD)

av Larry Söder (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3243 av Larry Söder m.fl. (KD) yrkandena 63, 64 och 66 samt avslår motion

2019/20:3266 av Ola Johansson m.fl. (C) yrkandena 5 och 21.

Ställningstagande

Det är viktigt att vidta åtgärder som ökar utbudet av byggbar mark eftersom ett utökat utbud av sådan mark reducerar kostnaderna för byggandet och främjar mångfalden av bostäder med olika upplåtelseformer. En sådan åtgärd skulle kunna vara att införa en möjlighet för kommunerna att överplanera för bostäder. Vidare behövs åtgärder som förtydligar vilka behov kommunernas planberedskap har. Detta skulle kunna låta sig göras genom att länsstyrelsen får i uppdrag att kartlägga kommunernas planberedskap för antalet lägenheter och upplåtelseformer. En sådan kartläggning kan synliggöra hur väl beredskapen står sig i relation till det planerade bostadsbyggandet i kommunen. Kartläggningen av den byggbara marken bör enligt min mening redovisas i ett register som är tillgängligt för allmänheten. Det får bli regeringens uppgift att ta nödvändiga initiativ till lagändringar och andra åtgärder som gör de nämnda förslagen möjliga att genomföra.

Det som anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

Särskilda yttranden

1. Samhällsplanering och biologisk mångfald, punkt 1 (C)

Martina Johansson (C) anför:

Enligt FN:s vetenskapliga expertpanel för biologisk mångfald hotas upp emot en miljon av jordens åtta miljoner arter av utrotning. Hotet mot den biologiska mångfalden är på många sätt mer akut än klimatkrisen. Det krävs enligt min mening därför kraftfulla insatser för att skydda hotade arter. En åtgärd som stärker den biologiska mångfalden är att tydligare integrera och värna skyddet för den i stadsplaneringen och i kommunernas ansvar. Ytor som det offentliga förfogar över bör t.ex. användas på ett sätt som gynnar den biologiska mångfalden. Många infrastrukturmiljöer, såsom vägkanter, banvallar, stationsområden, trädskyddszoner, bangårdar och flygplatser har dessutom stor potential att utgöra attraktiva miljöer och spridningsvägar för exempelvis pollinatörer. Detta skulle enligt min mening också kunna tydliggöras i samhällsplaneringen. Jag anser därför att statliga myndigheter och kommuner i högre grad bör vara skyldiga att värna den biologiska mångfalden i sin infrastruktur och samhällsplanering.

Enligt en sakpolitisk överenskommelse med 73 punkter mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna (januariavtalet) står det klimatpolitiska ramverket fast. I januariavtalet anges även att all relevant lagstiftning som berör detta kommer att ses över samt att klimatmålen ska nås. I enlighet med denna överenskommelse har regeringen beslutat om kommittédirektiv om en översyn av relevant lagstiftning för att uppnå Sveriges klimatmål (dir. 2019:101).

Med hänsyn till januariavtalet och den beslutade översynen av lagstiftningen på området avstår jag för närvarande från att reservera mig till förmån för motionerna 2019/20:3107 (C) yrkande 46, 2019/20:3247 (C) yrkande 15 och 2019/20:3266 (C) yrkande 27. Centerpartiet kommer, inom ramen för januariavtalet, att i de kommande diskussionerna verka för att PBL reformeras på det sätt som jag här har redogjort för.

2. Vissa frågor om lov- och anmälningsplikt, punkt 3 (C)

Martina Johansson (C) anför:

Regelverket i PBL utgår från det kommunala planmonopolet och innebär att det är kommunerna som har ansvar för plan- och byggprocesserna. Jag vill värna detta planmonopol eftersom det innebär att kommunerna har goda möjligheter att vara drivande i frågor som utveckling och förenkling av nämnda processer. Enligt min mening finns det dock utvecklingspotential, och exempelvis skulle kommunerna genom försöksverksamhet ges utrymme att testa nya anpassade modeller som gör det möjligt att förkorta ledtiderna från

idé till byggklar mark och färdiga hus. Vidare bör regelverket ändras så att det blir lättare att ge bygglov för ändrad användning av byggnader även om den ändrade användningen skulle strida mot bestämmelser i gällande detaljplan. På så sätt skulle t.ex. verksamhetslokaler lättare kunna omvandlas till bostäder.

Enligt en sakpolitisk överenskommelsen med 73 punkter mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna (januariavtalet) ska det genomföras vissa regelförenklingar i PBL. I enlighet med denna överenskommelse har regeringen beslutat om kommittédirektiv om ett förenklat och effektivt regelverk för bl.a. bygglov (dir. 2020:4). Med hänsyn till januariavtalet och den beslutade översynen av lagstiftningen på området avstår jag för närvarande från att reservera mig till förmån för motion 2019/20:3266 (C) yrkandena 2 och 4.

Centerpartiet kommer, inom ramen för januariavtalet, att i de kommande diskussionerna verka för att PBL reformeras på det sätt som jag här har redogjort för.

3. Frågor om utformning av byggnader, punkt 4 (C)

Martina Johansson (C) anför:

God vattentillgång har länge varit en självklarhet i stora delar av Sverige. De klimatförändringar som har skett de senaste åren och de senaste somrarnas problem med grundvattennivåer visar dock att det finns behov av olika åtgärder som säkrar tillgången till vatten och som ser till att vatten förbrukas på ett rättvist sätt. En sådan åtgärd är enligt min mening att det införs krav på individuell vattenmätning i all nybyggnation och vid renovering av flerbostadshus. Ett sådant krav skulle inte bara minska konsumtionen av vatten. Det skulle också vara mer rättvist om mindre hushåll inte behövde subventionera större hushålls vattenförbrukning.

Som utskottet har framhållit har regeringen i november 2019 infört nya bestämmelser i förordningen (2014:348) om energimätning i byggnader. Ändringarna innebär att det införs regler för individuell mätning och debitering (IMD) av värme och varmvatten på lägenhetsnivå i flerbostadshus. Ändringarna träder i kraft den 1 juli 2021. Ändringarna medför att flerbostadshus med en viss energiprestanda ska installera ett system för individuell mätning och debitering av den energi som används för varje lägenhets inomhusklimat.

Med hänsyn till denna ändring avstår jag från att reservera mig till förmån för motionerna 2019/20:3107 (C) yrkande 35 och 2019/20:3267 (C) yrkande 19. Jag avser att följa upp effekterna av den genomförda ändringen för att se om det finns behov av ytterligare åtgärder som medför sådana effektiviseringar och förbättringar i fråga om de krav som gäller för energihushållning av vatten som bidrar till god vattentillgång och vad jag i övrigt anför ovan.

4. Motioner som bereds förenklat, punkt 7 (M, SD, C, V, KD, L)

Larry Söder (KD), Martina Johansson (C), Jon Thorbjörnson (V), Malin Danielsson (L), Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M), Niklas Wykman (M), David Lång (SD), Mattias Bäckström Johansson (SD) och Tobias Andersson (SD) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt vissa motionsförslag. När det gäller dessa förslag hänvisar vi till de senaste ställningstagandena som i förekommande fall har gjorts av företrädare för våra respektive partier i motsvarande frågor i betänkandena 2018/19:CU12 och 2018/19:CU13. I vissa fall har ställningstagandena gjorts ihop med företrädare för andra partier.

Vi vidhåller de synpunkter som förts fram men avstår från att på nytt ge uttryck för avvikande uppfattningar i en reservation.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2019/20

2019/20:162 av Ola Johansson (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliga, enkla regler för kaminer bör införas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Boverket ska förtydliga på vilket sätt miljö kvalitetsmålen ska uppnås avseende ren luft och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:187 av Rickard Nordin (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för fler pilotprojekt med fokus på omställningen till plusenergihus och minskad vattenanvändning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:203 av Niels Paarup-Petersen (C):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ändringar i plan- och bygglagen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:257 av Mikael Larsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över kostnaden för överklagandeprocesser och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:358 av Aron Emilsson m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärdskrav och vite för aktörer som inte respekterar kulturhistoriska och allmännyttiga skönhetsvärden och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:389 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning av de ekonomiska konsekvenserna för fastighetsägare vid uppförande av vindkraftverk och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ersättning för förlorat värde på fastigheter vid uppförande av vindkraftverk och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:417 av Niels Paarup-Petersen (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en nationell riskutredning av hur riskanalyser vid utveckling och byggande kan utföras på annat och bättre sätt än i dag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att det utreds om en särskild enhet med ansvar för riskvärdering bör skapas och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:442 av Annika Carlsson och Fredrik Christensson (båda C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att översikt och planering för all infrastruktur för alla aktörer på marknaden måste samordnas regionalt för att säkerställa effektiv markanvändning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:608 av Roger Hedlund m.fl. (SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa undantag i plan- och bygglagen för asylboenden och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om offentlig gestaltning och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om allmänhetens delaktighet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett stärkt skydd för kulturhistoriska byggnader och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kostnadseffektiv bostadsproduktion och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa hissnormen för studentbostäder och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta regler för tillfälliga bygglov och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa tidsbegränsade bygglov och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att plan- och bygglagen behöver förenklas och förtydligas och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka lagstiftningen om regional planering till att gälla i hela Sverige och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regionalisera kontrollplanerna för bygglov och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:637 av Pyry Niemi och Anna Wallentheim (båda S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra 2 kap. 7 § 4 PBL och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:643 av Adnan Dibrani (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att se över möjligheten att begränsa rätten att överklaga byggnation i andra kommuner och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:658 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa speciella tillstånd att bygga i störningsbelastade miljöer och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:857 av Mikael Strandman (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa kravet på certifierad kontrollansvarig vid privat byggnation av småhus enligt 10 kap. 9 § plan- och bygglagen (2010:900) och att återgå till det som gällde tidigare med en kvalitetsansvarig i stället och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:858 av Mikael Strandman (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa rätten att överklaga plan- och bygglovsprocesser – även för sektorsmyndigheterna – och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:869 av Momodou Malcolm Jallow m.fl. (V):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över plan- och bygglagen i syfte att effektivisera tillsynen avseende olovliga boenden och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:905 av Peter Helander och Per Schöldberg (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Boverket bör utreda hur plan- och bygglagen kan ändras så att äldre detaljplaner ges en förändrad juridisk status på så sätt att större möjligheter till avvikelser kan medges och att frågor om omgivningspåverkan och synpunkter från berörda fastighetsägare kan hanteras i ett utökad bygglovsförfarande i syfte att förenkla och möjliggöra för mer byggnation, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:916 av Per Schöldberg och Helena Lindahl (båda C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge regeringen i uppdrag att inkräva rapport från ansvariga myndigheter om omfattningen av det beskrivna problemet med nöd- och hänvisningsbelysning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge regeringen i uppdrag att utreda regelbunden rapporteringsskyldighet för landets fastighetsägare avseende underhåll och standard på nöd- och hänvisningsbelysning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:959 av Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur svenska medborgare kan få ökat inflytande över de offentliga miljöerna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning som ser över möjligheterna att genom lag ålägga kommunerna att införa lokala skönhetsråd och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner bör införa kommunala arkitekturprogram och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Boverket övergripande uppföljnings- och samordningsansvar i frågor om arkitektur och gestaltad livsmiljö och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:967 av Patrick Reslow (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ytterligare förenklingar i plan- och bygglagen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:999 av Hanna Westerén (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att på ett hållbart sätt säkra ett gott inomhusklimat i offentligt finansierad bostadsbyggnation och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1105 av Emma Hult (MP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behov av tillsyn i kommunerna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad kunskap i kommunerna och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förslag om sanktionsavgift och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1315 av Betty Malmberg (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att mindre kommuner ska kunna fastställa LIS-områden i detaljplan antagen av kommunfullmäktige och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1615 av Ulrika Heie (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en överklagan av en detaljplan inte bör ta längre än 10 veckor och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1621 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör lägga fram lagförslag i linje med de som presenterades i Byggrättsutredningens betänkande (SOU 2018:67) och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regional fysisk planering och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1667 av Kjell Jansson (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera plan- och bygglagen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sakägarkrets och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stat och kommun bör införa tjänstegarantier gällande överprövning för att garantera att ärenden bereds skyndsamt och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa användandet av prickad mark och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1729 av Emma Carlsson Löfdahl (-):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjlighet att införa bullerservitut vid nybyggnationer och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1781 av Kerstin Lundgren (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begära en översyn för att förenkla och förtydliga PBL och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1819 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att göra det ekonomiskt möjligt att installera hiss och genomföra behövliga miljö- och klimatanpassningar och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1982 av Lars Hjalmered (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förenklad planprocess och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förenklade byggregler och ändrade strandskyddsregler och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2004 av Markus Wiechel och Mikael Strandman (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av hur behövlig och obebyggd mark kan utnyttjas bättre och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förkorta plan- och byggprocessen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att mark- och miljödomstolen ska bli första överklagandeinstans och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en avgift för överklagande av plan- och bygglovsärenden och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en regional, snarare än kommunal, bostadsplanering och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2016 av Johan Pehrson m.fl. (L):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inkludera brottsförebyggande frågor i plan- och bygglagen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2106 av Erik Ottoson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behovet av åtgärder mot missbruk av Attefallsreglerna och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2266 av Eva Lindh m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsammans med de andra nordiska länderna verka för en gemensam byggstandard och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2319 av Mattias Ottosson och Johan Andersson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hänsyn bör tas till idrottsanläggningar i planprocessen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2350 av Ida Drougge (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överlåta till kommunerna att i översiktsplaner, planprogram och detaljplaner själva styra och besluta om strandskydd och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2427 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta tekniska specifikationer för småhus bli nationellt gällande efter godkännande i en kommun och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2431 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa tvånget att anlita kontrollansvarig vid uppförande av småhus och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2560 av Mats Green (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja gränsvärdena för buller och jämställa alla typer av buller där det relevanta är nivån och frekvens på bullret – inte källan till bullret och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra servitut för att främja byggande, exempelvis i närheten av flygplatser, sportanläggningar, övningsfält och motorbanor, och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstiftningen kring buller ska i högre utsträckning utgå ifrån ekvivalenta nivåer och inte ifrån maximala värden vid enskilda och begränsade tidpunkter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa bullerdeklarationer och flytta ansvar och valmöjligheter till enskilda (utöver minimikrav) och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda fler sätt att mäta buller, exempelvis bullernivåer inomhus, och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Boverket det samlade ansvaret för regelverken kring buller och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2669 av Louise Meijer m.fl. (M):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över reglerna för byggande inom de areella näringarna och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2708 av Lars Püß (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra miljöbalkens bullerregler dispositiva för Försvarmakten i samband med servitutstecknande och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2802 av Robert Hannah m.fl. (L):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om snabbspår för plan- och bygglovsärenden gällande lägenheter för årsrika och studentbostäder och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samhällsplanering för en grön och hållbar boendemiljö och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regelverket för bullerfrågor och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fördjupade översiktsplaner och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förhandsgodkännande av hustyper och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mikrobostäder och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förrådsutrymme och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om länsstyrelsens roll i planprocessen och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sakägarkretsen vid bygglovs- och planbeslut och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avgift för överklaganden och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om markanvisningar och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om detaljplaner för befintlig bebyggelse och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om planregler för användning av fastighet och tillkännager detta för regeringen.

34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om planstridiga äldre byggnader i detaljplanelagt område och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om digital handläggning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2868 av Boriana Åberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en avgift för överklagande av detaljplan eller bygglov och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett kostnadsansvar för den förlorande parten i ett överklagandemål och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2911 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram ett förslag på Bohmanhus på 100 kvm och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3106 av Annie Lööf m.fl. (C):

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ersätta bygglov med anmälningsplikt utanför detaljplanelagt område och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3107 av Annie Lööf m.fl. (C):

35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att individuell mätning ska införas i all nybyggnation och vid större renoveringar av flerfamiljshus och tillkännager detta för regeringen.
46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statliga myndigheter och kommuner i högre grad ska värna den biologiska mångfalden utmed sin infrastruktur och i samhällsplaneringen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:3115 av Josefin Malmqvist m.fl. (M):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka översiktsplaneringen och begränsa detaljplanekravet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja gränsvärdena för buller och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3132 av Anna Wallentheim m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en vägledning till kommunerna som säkerställer att idrottsanläggningar och

idrottsmiljöer finns lättillgängliga i eller i nära anslutning till bostadsområden och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3137 av Lawen Redar och Mathias Tegnér (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att införa behovet av idrottsplatser i PBL i syfte att få med detta i samhällsplaneringen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3155 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort bygglovshanteringen för kommuner på industrimark och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förenklad hantering av bygglov för lantbrukare och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över de förändringar som gjorts efter att bygglovshanteringen i nämnda fall tagits bort från kommunerna och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera tillståndskravet för attefallshus och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om icke hälsovådliga störningar och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3243 av Larry Söder m.fl. (KD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att expandera listan över bygglovsbefriade åtgärder kraftigt och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utverka undantag i PBL till tidsbegränsade undantag eller avvikelser från regler på lagnivå som står i vägen för bostadsbebyggelse och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa incitament för kommunerna att snabbare handlägga bygglovsärenden eller anmälningsärenden genom reduktioner av avgiften och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa kravet på bygglov för byggbodar och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa den sakägarkrets som har rätt att överklaga bygglovs- och detaljplanebeslut och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en avgift vid överklagande av detaljplaner och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att begränsa överklagande av bygglov när inga nya omständigheter tillkommit sedan detaljplan överklagats och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en tidsfrist för överklaganden och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka förutsättningarna för att upphandla småhus att erbjuda till fast pris och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att betalningsskyldighet för gatukostnader inte bör infalla förrän bygglov beviljas för kommande byggrätter samt att bereda möjlighet för tioåriga betalningsplaner och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att revidera dagens regler för bostadsutformning och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en nationell dagsljusnorm för skolmiljöer och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla byggregler för att underlätta och öka ljusinsläpp i byggnader och tillkännager detta för regeringen.
56. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta ett flertal kommuner bedriva försöksverksamhet för ett system med privat initiativrätt och tillkännager detta för regeringen.
63. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur kommuner kan överplanera för bostäder och diversifiera så att en viss andel av planen är egna hem och tillkännager detta för regeringen.
64. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge länsstyrelserna i uppdrag att kartlägga planberedskapen i kommunerna och hur planeringen ser ut uppdelad efter upplåtelseform, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
66. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta ett register över den av länsstyrelsen kartlagda potentiellt byggbara marken som är tillgängligt för allmänheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:3247 av Kristina Yngwe m.fl. (C):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statliga myndigheter och kommuner i högre grad ska värna den biologiska mångfalden utmed sin infrastruktur och i samhällsplaneringen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3255 av Per Lodenius m.fl. (C):

24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av närhet till idrott och friluftsliv och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3266 av Ola Johansson m.fl. (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det enklare att förändra fastigheters verksamhetssyfte och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kartläggning och översyn av de myndighetskrav som påverkar byggandet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna till kommunal försöksverksamhet för att förkorta och förenkla byggprocesser och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samordna beslutsfattandet och påskynda förtätning och utveckling inom detaljplanlagt område och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa en maximal handläggningstid vid överklaganden, begränsa sakägarkretsen samt utreda införandet av en avgift för överklagande och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om omvänd bevisbörda i samband med bygglovsprövningar och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ersätta bygglov med anmälningsplikt utanför detaljplanlagt område och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa kraven på bygglov för husvagnar, husbilar och villavagnar och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett enkelt och enhetligt kulturskydd för fastigheter i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge småhusägare större möjligheter att bidra till bostadsbyggandet och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda krav på byggnaders klimatpåverkan och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna den biologiska mångfalden i samhällsplaneringen och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återbruk och återvinning av byggmaterial och tillkännager detta för regeringen.

32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om trygga och levande städer och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lägga större vikt vid bullernivåer innanför fasaden än utanför och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla den nationella bullersamordningen och ta fasta på tekniska framsteg och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3267 av Kristina Yngwe m.fl. (C):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att individuell mätning ska införas i all nybyggnation och större renoveringar av flerfamiljshus och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3340 av Mikael Strandman (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa lagen (2014:227) om färdigställandeskydd och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3355 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka de kommunala översiktsplanerna så att kravet på detaljplaner kan minskas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för privata byggaktörer att ta större ansvar i framdrivandet av detaljplaner genom s.k. privat initiativrätt och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa tidsåtgången för överklaganden av plan- och byggärenden och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förkorta instanskedjan genom att helt ta bort länsstyrelsen som instans för överklagande av byggärenden och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa sakägarkretsen som har rätt att överklaga, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att yttranden från statliga myndigheter under plan- och bygglovsprocessen ska lämnas genom ett samlat statligt yttrande och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att dagens krav på startbesked ska tas bort och i stället integreras i bygglovet och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de tillfälliga lättnaderna i reglerna om tidsbegränsade bygglov ska gälla utan tidsbegränsning och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja gränsvärden för utomhusbuller och att alla typer av buller bör jämföras och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för byggnation i bullerutsatta miljöer genom servitut och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att buller ska mätas på insidan av fasaden och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka möjligheten till undantag för utformningskrav vid ombyggnation till bostad och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt Konkurrensverket att utreda förutsättningarna att implementera en nordisk byggstandard för ökat bostadsbyggande där kommunala särkrav fortfarande tillåts i pilotprojekt med syftet att ta fram nya innovativa lösningar ur klimat- och hållbarhetssynpunkt och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra och stimulera till fler undantag från plan- och bygglagen för nytt innovativt byggande och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler åtgärder förknippade med inredningen av uthyringsdelar ska bygglovsbefrias och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra i plan- och bygglagstiftningen i syfte att underlätta möjligheterna till ombyggnation från lokaler till bostäder och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla reglerna för byggnation av studentbostäder och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3379 av Christer Nylander m.fl. (L):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Boverket bör få i uppdrag att ta fram en vägledning om att planera för idrottsytor och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkanden
7. Motioner som bereds förenklat		
2019/20:203	Niels Paarup-Petersen (C)	15
2019/20:257	Mikael Larsson (C)	
2019/20:389	Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD)	15 och 16
2019/20:417	Niels Paarup-Petersen (C)	1 och 2
2019/20:442	Annika Qarllsson och Fredrik Christensson (båda C)	2
2019/20:608	Roger Hedlund m.fl. (SD)	7–9, 11, 15, 16, 24–26, 32 och 33
2019/20:637	Pyry Niemi och Anna Wallentheim (båda S)	2
2019/20:643	Adnan Dibrani (S)	
2019/20:658	Sten Bergheden (M)	
2019/20:857	Mikael Strandman (SD)	
2019/20:858	Mikael Strandman (SD)	2
2019/20:869	Momodou Malcolm Jallow m.fl. (V)	6
2019/20:959	Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD)	1, 2, 4 och 6
2019/20:967	Patrick Reslow (SD)	
2019/20:999	Hanna Westerén (S)	
2019/20:1315	Betty Malmberg (M)	2
2019/20:1615	Ulrika Heie (C)	
2019/20:1621	Jonas Sjöstedt m.fl. (V)	8 och 9
2019/20:1667	Kjell Jansson (M)	1–4
2019/20:1729	Emma Carlsson Löfdahl (-)	
2019/20:1781	Kerstin Lundgren (C)	
2019/20:1982	Lars Hjalmered (M)	1 och 3
2019/20:2004	Markus Wiechel och Mikael Strandman (båda SD)	1–5
2019/20:2016	Johan Pehrson m.fl. (L)	10
2019/20:2266	Eva Lindh m.fl. (S)	
2019/20:2319	Mattias Ottosson och Johan Andersson (båda S)	
2019/20:2350	Ida Drougge (M)	
2019/20:2427	Jan Ericson (M)	

2019/20:2431	Jan Ericson (M)	
2019/20:2560	Mats Green (M)	1–3, 5 och 6
2019/20:2669	Louise Meijer m.fl. (M)	26
2019/20:2708	Lars Püss (M)	
2019/20:2802	Robert Hannah m.fl. (L)	12, 21, 22, 24–34 och 37
2019/20:2868	Boriana Åberg (M)	1 och 2
2019/20:3106	Annie Lööf m.fl. (C)	29
2019/20:3115	Josefin Malmqvist m.fl. (M)	10 och 11
2019/20:3132	Anna Wallentheim m.fl. (S)	
2019/20:3137	Lawen Redar och Mathias Tegnér (båda S)	
2019/20:3155	Markus Wiechel (SD)	1–4 och 6
2019/20:3243	Larry Söder m.fl. (KD)	5–12, 14, 18, 22, 29, 30 och 56
2019/20:3255	Per Lodenius m.fl. (C)	24
2019/20:3266	Ola Johansson m.fl. (C)	3, 8, 9, 14, 15, 18, 25, 31, 32, 36 och 37
2019/20:3340	Mikael Strandman (SD)	
2019/20:3355	Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M)	2, 3, 5–10, 19–21, 23, 26, 28, 32, 33 och 39
2019/20:3379	Christer Nylander m.fl. (L)	2